

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства охорони
здоров'я України**

від _____ № _____

ПРАВИЛА

додавання вітамінів, мінеральних речовин та деяких інших речовин до харчових продуктів

I. Загальні положення

1. Ці Правила регламентують додавання вітамінів, мінеральних речовин та деяких інших речовин до харчових продуктів з метою забезпечення високого рівня захисту здоров'я та інтересів споживачів.

2. Дія цих Правил поширюється на всіх операторів ринку харчових продуктів, незалежно від форми власності, які провадять господарську діяльність, пов'язану з виробництвом харчових продуктів.

3. Положення цих Правил не застосовуються до дієтичних добавок.

4. Положення цих Правил застосовуються в частині, що не суперечать положенням нормативно-правових актів, якими встановлюються вимоги щодо:

1) дитячого харчування, зокрема, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей та харчових продуктів для контролю ваги;

2) новітніх харчових продуктів та новітніх харчових інгредієнтів;

3) харчових продуктів, що містять, складаються або вироблені з генетично модифікованих організмів;

4) харчових добавок, харчових ароматизаторів та харчових ензимів;

5) виноробства.

5. У цих Правилах терміни вживаються у таких значеннях:

верхній безпечний рівень – вміст (концентрація) вітаміну мінеральної або іншої речовини, що додана до харчового продукту, перевищення якого становить загрозу для здоров'я людини;

інша речовина – речовина, окрім вітаміну або мінеральної речовини, яка має поживний та/або фізіологічний ефект;

максимальний рівень доданих речовин – максимальний допустимий вміст (концентрація) мінералу, вітаміну або іншої речовини, що додана до харчового продукту;

трансжирні кислоти – всі геометричні ізомери поліненасичених або мононенасичених жирних кислот, які мають хоча б один подвійний вуглецевий (-C-C-) зв'язок у трансконфігурації завдяки перериванню хоча б однією метиленовою групою (-CH₂-CH₂-).

6. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

II. Додавання вітамінів та мінеральних речовин до харчових продуктів

1 До харчових продуктів можуть бути додані лише вітаміни та/або мінеральні речовини, зазначені у додатку 1 до цих Правил, і лише у формах, зазначених у додатку 2 до цих Правил, за умови дотримання вимог, викладених у цих Правилах.

2. Вітаміни та мінеральні речовини можуть бути додані до харчових продуктів у формі, що є біодоступною для людського організму, не зважаючи на те, чи містяться зазвичай такі вітаміни та/або мінеральні речовини у харчовому продукті, враховуючи хоча б одне з наступного:

1) дефіцит одного або декількох вітамінів та/або мінеральних речовин у населення або окремих груп населення, який має клінічні або субклінічні прояви, або у випадку низького рівня споживання поживних речовин, підтвердженого проведеною оцінкою рівнів споживання;

2) можливості для поліпшення харчового статусу населення або його окремих груп та/або корегування можливого недостатнього споживання вітамінів і мінеральних речовин з харчовими продуктами через зміни у звичках харчування;

3) розвиток загальновизнаних наукових знань щодо ролі вітамінів та мінеральних речовин у забезпеченні людського організму поживними речовинами та відповідного впливу на здоров'я людини.

3. Забороняється додавати вітаміни та мінеральні речовини до:

1) неперероблених харчових продуктів, в тому числі фруктів, овочів, м'яса, свійської птиці та риби;

2) напоїв, що містять понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць спирту.

4. Для речовин, наведених у додатку 2 до цих Правил, щодо яких у законодавстві України не встановлено критерії чистоти, повинні застосовуватися відповідні критерії, встановлені Комісією з Кодексу Аліментаріус, Міжнародною Фармакопею та/або законодавством Європейського Союзу.

III. Умови додавання вітамінів та мінеральних речовин до харчових продуктів

1. У разі додавання до харчового продукту вітаміну, мінеральної або іншої речовини, загальна кількість такого вітаміну, мінеральної речовини або іншої речовини, що міститься у харчовому продукті, який розміщений на ринку, не повинна перевищувати максимально допустимий рівень додавання відповідного вітаміну, мінеральної або іншої речовини.

Для концентрованих та зневоднених харчових продуктів максимально допустимий рівень додавання відповідає кількості вітамінів або мінеральних речовин у харчових продуктах, приготованих до вживання відповідно до інструкції виробника.

2. Значення максимально допустимих рівнів додавання вітамінів, мінеральних та інших речовин у харчові продукти встановлюються з урахуванням:

1) максимально безпечних рівнів, визначених шляхом наукової оцінки ризику на підставі загальноновизнаних наукових даних з урахуванням, у разі необхідності, різного ступеня чутливості у різних груп споживачів;

2) оцінки кількості надходження вітамінів та мінеральних та інших речовин з інших джерел харчування;

3) референсних величин споживання вітамінів та мінеральних речовин, що визначені в додатку 9 до Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», або наказів МОЗ України, виданих на виконання цього Закону.

3. При встановленні значень максимально допустимого рівня додавання вітаміну, мінеральної або іншої речовини, референсні величини добового споживання яких є близькими до верхніх безпечних рівнів, враховуються статистичні дані щодо внеску харчових продуктів, до яких вони додаються, в загальний раціон харчування населення в цілому або в раціон окремих груп населення.

4. Додавання вітаміну та/або мінеральної речовини до харчового продукту повинно спричиняти підвищення вмісту вітаміну та/або мінеральної речовини у цьому продукті до значних кількостей, що

визначаються відповідно до додатка 9 до Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

5. У разі, якщо законодавством України не встановлені для певного вітаміну, мінеральної або іншої речовини, значення максимально допустимого рівня додавання та/або верхнього безпечного рівня, оператори ринку можуть застосовувати значення максимально допустимого рівня додавання та верхнього безпечного рівня, що визначені в документах відповідних міжнародних організацій, а у разі відсутності таких параметрів у цих документах – застосовувати відповідні значення, що встановлені законодавством Європейського Союзу, згідно з положеннями пункту тринадцятого частини першої статті 19 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів».

IV. Особливості маркування, представлення та реклами харчових продуктів, до яких додані вітаміни та мінеральні речовини

1. Маркування, представлення та реклама харчових продуктів, до яких були додані вітаміни та/або мінеральні речовини, не повинні містити, у будь-яких прямій або прихованій формах, тверджень про те, що збалансований та різноманітний раціон харчування не може забезпечити постачання поживних речовин у кількостях, необхідних для нормального функціонування людського організму.

2. Маркування, представлення та реклама харчових продуктів, до яких були додані вітаміни та/або мінеральні речовини, не повинні бути неправдивими або такими, що вводять споживача в оману стосовно покращення поживної цінності цих харчових продуктів у результаті додавання до них зазначених поживних речовин та відповідати вимогам законодавства щодо надання споживачам інформації про харчові продукти.

3. Маркування харчових продуктів, до яких були додані вітаміни та/або мінеральні речовини, що підлягають під дію цих Правил, повинно містити інформацію стосовно загальної кількості вітамінів та мінеральних речовин з урахуванням доданих.

4. Маркування вітамінів і мінеральних речовин в складі харчового продукту, якщо вони додані лише з метою збагачення продукту мінералами та/або вітамінами, може здійснюватися шляхом зазначення загальної назви речовини або форми вітаміну та/або мінеральної речовини.

V. Додавання інших речовин

1. Вимоги цього Розділу застосовуються у випадках, коли інша речовина додається до харчового продукту або використовується у його виробництві та в результаті цього відбувається споживання цієї речовини у

кількостях, що значно перевищує кількості, які потрапляють в організм людини за нормальних умов споживання та збалансованому і різноманітному раціоні харчування та/або якщо така речовина є потенційно небезпечною для споживачів.

2. В харчових продуктах, що призначені для кінцевого споживача та тих, що призначені для постачання в заклади роздрібної торгівлі, включно електронної торгівлі, вміст трансжирних кислот, які не є трансжирними кислотами, що природно містяться в жирах тваринного походження, не повинен перевищувати 2 г на 100 г загальної кількості усіх жирів, що містяться в харчовому продукті.

3. Оператори ринку, які постачають харчові продукти, що не призначені для кінцевого споживача або не призначені для постачання до закладів роздрібної торгівлі, включно електронної торгівлі, повинні надавати іншим операторам інформацію про кількість трансжирних кислот, які не є трансжирними кислотами, що природно містяться в жирах тваринного походження, якщо ця кількість перевищує значення, встановлені в пункті 2 цього розділу.

4. Забороняється додавання до харчових продуктів або використання у виробництві харчових продуктів інших речовини та/або інгредієнтів, що містять речовини, які зазначені у додатку 3 до цих Правил.

VI. Допустимі відхилення кількості вітамінів, мінеральних речовин та інших речовин у харчових продуктах

1. Допускається відхилення кількості вітамінів, мінеральних речовин та інших речовин в харчових продуктах від відповідних значень, що вказані в маркуванні.

2. Межі допустимих відхилень кількості вітамінів, мінеральних речовин та інших речовин в харчових продуктах від відповідних значень, що вказані в маркуванні, встановлені в додатку 4 до цих Правил.

**Генеральний директор
Директорату громадського здоров'я**

Андрій Скіпальський